

DUNÁNTÚLI HARANGSZÓ

„Ma, ha az ő szavát halljátok, ne keményítsétek meg a szíveteket.”

2010. április

- Zsid 3, 7-8 -

A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület lapja

Menyes Gyula (püspöki titkár, Győr)

A hónap igéje: „Isten világosítsa meg lelki szemeteket, hogy meglássátok: milyen reménységre hívott el minket.” (Ef 1,18)

Mostanában sokszor eszembe jut egy apostoli korban játszódó „kosztümös” film egyik jelenete, amit sok évvel ezelőtt láttam a tévében, de a mai napig nyomot hagy bennem. Talán néhány héttel Jézus feltámadása után játszódik a jeruzsálemi piacon, ahol emberek veszik körül valamelyik apostolt, és a kis csoportból egy asszony szinte könyörögve arra kéri őt, hogy beszéljen nekik Jézus feltámadásáról.

Április havi igénkről is ez a kép jut eszembe. Kitérő rendezői elképzelés és színészi alakítás, ahogy ez az asszony szinte

csüng az apostol szavain, aki nem tud a feltámadás tényéhez semmit hozzátenni, csak egyszerűen elmondja, amit láttak, hallottak, és ahogyan átélték Jézus feltámadását. Azon a néhány emberen, de különösen ezen az asszonyon szinte meglátszódtott havi igénk üzenete; Isten megvilágosította ennek az embernek a lelki szemeit, mert meglátta, hogy személyesen milyen reménysége van ebben a történetben, az üres sír csodájában. Hogy Jézus feltámadása nemcsak szenzációs történelmi esemény, csoda, hanem neki is köze van hozzá annyiban, hogy Jézus érette is meghalt és érette is feltámadt. Ezért óhajta akár sokadszor is – nem megunva az ismert történetet – hallani Jézus feltámadásának evangéliumát.

Az apostol pedig ott áll a kérés előtt, és benne is csak most kezd összeállni a kép, mindaz, amit Jézus az elmúlt három évben már elmondott magáról, a

jövőről, arról, hogy csak ezután fogják megérteni szavait, amikor a Lélek a tanítványok lelki szemeit is megvilágosítja.

A tanítvány ott a piacon – talán már többedszer – Jézus feltámadásáról csak tényszerűen tud beszélni. Nem magyaráz, nem értelmezi a feltámadást, és nem tesz hozzá semmit. Enélkül sem unalmas a „beszámolója” a hallgatók számára. És ez a bizonyosság mégis képes arra, hogy megnyissa az emberek lelki szemeit. Üres a sír, ez a lényeg. És ami e mögött van, az ezért az asszonyért és

mindenkiért történt, hogy ő és mi mindnyájan – az evangélium hallgatásával és meghallásával – ennek az eseménynek és reménységnek az átléelője és elhívott tanúivá váljunk.

Amikor egy igehirdető szószékre lép – még így két évezred távolából is –, csupán azt kell tennie, amit a filmben az apostol tett. Beszélni az üres sírról, hogy ennek tanúságtétele lelki szemeket nyisson meg. Azért, hogy az emberek ma is rádöbbenjenek, hogy az üres sír nem csupán történelmi esemény, nem azért történt, hogy a képzőművészeknek, filmrendezőknek, teológusoknak, filozófusoknak kimeríthetetlen témát adjon, hanem azért, hogy mindannyian meglássuk mögötte azt a határtalan reménységet, aminek megismerésére mindannyian meghívást kaptunk. És ez egyedül Isten Szentlelkének erejével működik. Hiszen a mi emberi, erőtlenszavainkat ő teszi világossá, áldásossá,

hogy az igehallgatók lelki szemei megnyíljanak, és megláttassék mögöttük az a reménység, amire minden ember el van hívva.

Ez a reménység pedig az, hogy Isten gyermekei lehetünk, akik örök életre, a vele való időtlen közösségre vannak kiválasztva és elhívva.

Sajnos, mi, igehirdetők sokszor úgy érezzük, hogy kevés csak az igehirdetés, kevés csak Jézusról és feltámadásáról beszélni. Ehhez hozzá kell még tenni sok mindent, érthetővé kell tenni a szekularizált ember számára hitünk titkát. Értelmezni kell, kiegészíteni, tanácsokat adni a szószékről. Példázatokat mesélni, amelyek rávilágítanak a feltámadás titkosnak vélt részleteire. Úgy érezzük, be kell segíteni Istennek, hogy a lelki szemek megvilágosítása ne csak rajta múljon, és lehetőleg minél hamarabb megtörténjen, nehogy esetleg véletlenül elmaradjon.

És érdekes módon éppen ettől válik erőtlenné az igehirdetés. Mert könnyen elsiklunk a lényeg felett, és más kerül előtérbe, másra fognak emlékezni az igehallgatók a szavainkból, és nem Jézusra, a feltámadottra, aki ma is tanítványokat hív el követésére, ma is megvilágosít lelki szemeket. Ennél már csak az szomorúbb, ha az igehirdető személye kerül előtérbe, nem az üzenete.

Április hónap igéje tulajdonképpen kívánság, áldáskívánás, amit akár minden igehirdetés végén el lehetne mondani. Isten legyen az, aki megvilágosít, aki hitet ébreszt az emberi szívben! Mindenki más csak közvetítő közeg, eszköz Isten kezében.

Adja Isten, hogy az igehirdetők ne unjanak meg újra és újra az üres sírról bizonyosságot tenni! Az igehallgatók pedig ne unják meg hallgatni mindezt!

*A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület
főbb információi, eseményei*

- Zalaegerszeg, 2010. április 25. vasárnap – hálaadó istentisztelet
Épületeinek renoválása után hálaadó istentiszteletet tartanak április 25-én, vasárnap a zalaegerszegi gyülekezetben. A 9 órakor kezdődő ünnepi alkalom szolgálatát Ittész János püspök végzi.

További információ Szabó Vilmos lelkésztől kérhető a 20/824-3134 telefonszámon.

- Pápa, 2010. május 2. vasárnap – egyházkerületi kórustalálkozó
Az évenként megrendezendő Cantate vasárnapi egyházkerületi kórustalálkozónak ezúttal a pápai gyülekezet ad helyszínt.

Ebben az évben a kőszegi, a szombathelyi, a répcelaki, a soproni és a győri gyülekezetek kórusai mutatkoznak be.

Az istentisztelet 10 órakor kezdődik a templomban, amelyen a kórusok is szolgálnak a liturgiában. Igét hirdet Ittész János püspök. Majd délután 3 órakor mutatják be a kórusok műsorukat.

Minden zeneszerető érdeklődőt vár a pápai gyülekezet.

- Külsővat, 2010. május 8. szombat – templomszentelés

A templom renoválása után hálaadó templomszentelő istentiszteletet tartanak május 8-án, szombaton a külsővati gyülekezetben. A 15 órakor kezdődő alkalom szolgálatát Ittész János püspök végzi.

További információ Szabó Ferenc lelkésztől kérhető a 20/824-2767 telefonszámon.

- Ostffyasszonyfa, 2010. május 9. vasárnap – templomszentelés

A templom renoválása után hálaadó templomszentelő istentiszteletet tartanak május 9-én, vasárnap az ostffyasszonyfai gyülekezetben. A 15 órakor kezdődő alkalom szolgálatát Ittész János püspök végzi.

További információ Nagyné Garas Krisztina lelkésztől kérhető a 20/770-3062 telefonszámon.

Győr, 2010. május 22. szombat – Luther-olvasókör

Szeretettel hívjuk és várjuk a győri és Győr környéki pedagógus testvéreket és más érdeklődőt is legközelebbi olvasóköri együttlétünkre. Az alkalom május 22-én, szombaton 10 órakor kezdődik az egyházkerület győri székházában (Bajcsy Zs. u. 26.).

Pongráczné Gaál Elvira és Isó Dorottya szervezők

Egyházkerületünk honlapja az interneten:

<http://nyugat.lutheran.hu>

A Dunántúli Harangszó az interneten:

www.harangszo.hu

Egyházunk honlapja az interneten:

www.lutheran.hu

MEGHÍVÓ

A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület Közgyűlésének szavazati és tanácskozási joggal rendelkező tagjait a Veszprémben 2010. április 17-én (szombaton) 9.30 órakor kezdődő gyűlésre a 2005. évi IV. tv. 84.§ (1) bekezdése alapján tisztelettel és szeretettel összehívjuk. Helyszín a veszprémi egyház-község gyülekezeti terme (Veszprém, Kossuth L. u. 4.).

A közgyűlés nyilvános, melyre minden érdeklődőt szeretettel hívunk és várunk.

Erős vár a mi Istenünk!

Győr, 2010. március 26.

Szabó György
egyházkerületi felügyelő

Ittész János
püspök

FELHÍVÁS

*A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület
Elnöksége*

*ezúton értesíti nyugdíjas lelkészeit, lelkészözvegyeit,
hogy a június elejére tervezett nyugdíjaslelkész-találkozó
időpontja – a püspök hivatalos külföldi útja miatt –
június 12-én lesz az egyházkerület győri székházában.*

*Az egyházkerület eseménynaptára
honlapunkon is megtekinthető:
<http://nyugat.lutheran.hu/hirek>*

**Egyházunk Elnöksége ebben az évben is kéri
gyülekezeti tagjainkat és minden
– egyházunk szolgálatát támogató –
adózó állampolgárt, hogy adójuk
egyházak részére felajánlható 1%-át a
Magyarországi Evangélikus Egyház
részére ajánlják fel, melynek technikai száma:**

0035

Köszönettel a MEE Elnöksége

DUNÁNTÚLI HARANGSZÓ

**A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus
Egyházkerület lapja**
Megjelenik havonta, dunántúli terjesztésben

**Lapunk legközelebbi száma
2010. május 9-én
jelenik meg**

Felelős szerkesztő: Menyes Gyula
Megrendelhető a szerkesztőség címén: (20/824-4222)
Evangélikus Püspöki Hivatal 9021 Győr, Bajcsy Zs. út 26.
Telefon: 96/516-160 96/516-162 Fax: 96/516-169
Postacím: 9001 Győr, Pf.: 1639
Kiadja a Soproni B. D. Evangélikus Gimnázium (Líceum)
Felelős kiadó: Tölli Balázs
Telefon: 99/512-430
Készült: Újsziget-rotta Sárvár – 920 példányban
Kapható: a templomokban, gyülekezeti iratterjesztésben
Előfizetési díj egy évre 1400 Ft, külföldön 40 €
E-mail: harangszo@lutheran.hu
Internet: www.harangszo.hu
ISSN 1416-9770

Fehér Károly (ny. ev. esperes, Székesfehérvár)

Jelek, jelképek, szimbólumok 25. A feszület II.

Egészen mostanáig magától értődőnek tartottuk, hogy az evangélikus templom oltárán feszület áll. Még az sem tűnt felesleges duplázásnak, ha az oltárkép is a Golgotát állította a gyülekezet elé. Mostanában mintha elbizonytalanodtunk volna ebben a vonatkozásban. Megjelentek a korpusz, tehát a megfeszült test nélküli keresztek. Az indoklás már nem az, hogy a feszület „katolikusos”. A vulgáris elutasítás helyébe teológiai érvelés lépett, Krisztus nem maradt a kereszten, hiszen feltámadt. Jó húsz éve már, hogy egy másik egyházkerülethez tartozó gyülekezet idősebb tagjait egy bizonyos csoport azzal botránkoztatva meg, hogy vasárnapra befelé fordította az oltár feszületét. Velem is megtörtént, hogy helyettesítésre érkezve, meg kellett kérdeznem az éppen távozó csoporttól, hogy hova rejtették az oltárról a feszületet. Bárcsak olyan erős lenne a Feltámadotban való hitünk, hogy „kibírná” a feszület jelét. Az is nyereség lenne, ha rejtőzködő egyházművészeink megpróbálnák együtt ábrázolni nagyapóink és hűsvét szétválászatlan tényét.

De most a templomtól a családi ház vagy lakás, a gyülekezettől a család felé fordulunk. Van-e helye a család magánszférájában a feszületnek? Egészen gimnazista koromig nem találkoztam evangélikus otthonban feszülettel. Kereszttel sem. (Gimnáziumi hitoktatónknak valóságos harcot kellett vívnia, hogy egyházi középiskolában, ha nem is feszület, de legalább kereszt kerülhessen a kizárólag evangélikus hittanóráknak helyet adó terem falára.) Abban az időben – a második világháborút megelőző és követő évekről van szó – az aranymondásos fekete falitáblácska volt a komolyabban vett kereszténység látható jele. Evangelizáló konferenciák résztvevői vitték haza. Csak

tisztelettel és megbecsüléssel lehet ezekre a „jelekre” gondolnunk, hiszen sok családnak ezek a táblácskák lettek a „kis bibliái”, a teljes Biblia felé mozdító.

A fekete falitáblák sok családban a háziáldásos falvédőt váltották le. Bár a falvédőknek az volt a többlete, hogy a család legtöbbet használt, legforgalmasabb helyiségében, a konyhában függtek. Azután hamarosan eltűntek a háziáldásos falvédők is meg az aranymondásos táblácskák is. Mit szólt volna hozzájuk a párttitkár vagy a tanácselnök meg a beszolgáltatást ellenőrző borkabátos?

Az agresszív, brutális ateizmust a semmivel sem jobb elvilágiasodás váltotta fel. Új „ikonokkal”, új jelekkel, jelképekkel. Az úgynevezett „keresztény Nyugat” szabadulni akar a feszülettől. Nekem is jutott egy az iskolából kitiltott feszület-halomból... Várom, kinek adhatom tovább, mert nekünk már van.

A feszület a családban, a lakásban jele lehet annak, hogy életünk nem szakadhat ketté vallásos és normális hétköznapi részre. Krisztus áldozatának jele emlékeztethet bennünket, hogy áldozata az egész életünkért történt. Nem dísz tárgy a család többi megbecsült tárgyai között, amit esetleg kegyeletből őrzünk. Máig szemem előtt van egy feszület, amelyet üvegbúra védett a portól, mint sajtót a légytől. A feszület a szobában pedig éppen azt jelzi, hogy Krisztus áldozata és feltámadása nem elkülönítette, hanem összekapcsolta életünk minden szféráját – konyhát és szobait is – önmagával. Ennek a bizalommal teljes reménységnek jele lehet a családi otthon falán függő feszület.

Meg annak is, hogy tudjuk: öelőtte nincsen takargatni valónk. Életünk minden

eseménye az ő szeme előtt zajlik. Minden élethelyzetünkben rászorulunk a kereszten szerzett bűnbocsánatra és feltámadása erejére. Állítólag az ortodox kereszténység körében született az a mondás, amely szerint vannak események, amikor „ideje kivinni az ikont”, vagy legalábbis letakarni. Ha rosszul tudom, bocsánatot kérek érte! A feszület a házban éppen az ellenkezőjét jelentheti: mindig ideje van, hogy az értünk hozott áldozat jele emlékeztessen, Krisztus áldozata tisztító életet, a hétköznapit is tisztító áldozat.

A feszület szem elé való jel, hogy gondolkodásunkat is Krisztus határozza meg. Bizony, tévedett a világhírű teológus-professzor, amikor bajor lelkészismerősét látogatva, az íróasztalán álló feszületre mutatott: „Tegye el már innen ezt a bálványt! Ide a dohányos szelence való.” (H. Sasse: Corpus Christi. 31.o.)

Idős ember szobájában szokatlan helyen láttam a feszületet. A heverője végén álló szekrény oldalán függött. „Sokat kell fekdülnöm. Innen mindig látom.” Eszembe jutott az esti ének, az élet estéjére is érvényes könyörgés: „Tartsd oda hunyó két szemem elé Szent keresztfádat Mutass ég felé!... (EÉ 121.8)

Családi ház vagy lakás megáldásakor lehetőség van arra, hogy a lelkész az áldás vizuális jeleként feszületet adjon át vagy függessen a falra.

„Hozományként” se utolsó ajándék a feszület: egyházkerületünkben lelkészszenteléskor a püspök a liturgikus könyvvel és a stóllakkal együtt feszületet ajándékoz az új lelkésznek. Használatra!

(Folytatjuk.)

Dr. h. c. Keveházi László (ny. ev. esperes, egyháztörténész, Kőszeg)

Egyháztörténeti mozaikok...

Theodor Fliedner (1800–1864), a diakonissza munka úttörője

1800. január 21-én született Eppsteinben, papi házban. Nehéz gyermekkorra volt, édesapja meghalt, amikor ő még csak tizenhárom éves volt, és közben háborúk is pusztítottak a környéken. A szegénység korán egyszerűsége is tanította. Hamar elhatározta, hogy apját követi hivatásában, és göttingeni tanulmányai után Kaiserswerthbe került.

A 19. században, az Alsó-Rajna-vidéken, egy kicsiny városkában, Kaiserswerthben indult tehát szolgálata. Kis gyülekezet volt ez, emberi szemmel „jelentéktelen”. 1822-ben, amikor Fliedner átvette itt a lelkészi szolgálatot, a gyülekezet – a gyermekekkel együtt – mintegy kétszáz lélekből állt. Fliedner idejövetele után a város és a gyülekezet inségbe jutott, a helyi gyárat megszüntették, nagyon sokan munkanélküliekké lettek. Fliedner sok tusakodás után

gyűjtőkörútra indult az inségbe jutott gyülekezet támogatása céljából. Így lett belőle a 19. század legnagyobb „koldusa” – ahogy emlegették. Németalföldön és Angliában is megfordult, s ez nemcsak anyagi eredményt hozott (21 000 tallér), hanem megismerte az ipari városokban folyó szeretetszolgálatot is.

„A megfeszített Jézus Krisztus jelenti a legerősebb köteléket hitben és szeretetben, általa él a szentek közössége, ez az első lecke, amit utamon megtanultam.” Különösen arra figyelt fel, hogy az iparosodással megszűnik az asszonyok „fallal körülvett élete”, tehát zárt életük megváltozik a család életével együtt. De azt is meglátta, mit tudnak éppen az asszonyok tenni a nyomor enyhítésére, erre különös adottságuk van. S következtek a „lépések” szolgálata nyomán: lendületet kapott a segítő munka.

Angliai példa után 1826-ban megalakult a „Rajna-westfáliai Társaság a foglyokért”. Németországban ez volt az első ilyen szervezett szolgálati ág. A következő lépés a „Menedék a szabadult nők számára” volt 1835-ben. A lelkészlak kertészházába megérkezett az első börtönből szabadult nő: Minna E. Azután egy kötőiskola indult ugyanebben a házban, még 1835-ben. 1836-ban létrejött az „Iskola kisgyermekeknek” – már diakonisszákat is képezve nevelésre és ápolásra. És végül: „Evangélikus ápolónők képzése” címen tanfolyam indult egy kaiserswerthi megvásárolt házban 1836-tól. Néhány év múlva innen kerültek nővérek másutt otthonokba, kórházakba.

(Folytatás a 4. oldalon.)

(Folytatás a 3. oldalról.)

De nemcsak ápoló diakonisszákat képzett, hanem olyanokat is, akik a gyülekezetekben tanítói szolgálatokat végeztek. Ők voltak az első olyan „diakonisszák”, akik anyaházban éltek és tanultak Sophie Wagner főnöknasszony vezetésével 1839-től. Az első gyülekezeti diakonissza is innen indul el kék színű egyenruhában 1844-ben.

Fliedner felesége: *Friderike Fliedner* méltó és hűséges párja, segítőtje volt férjének a munkában is. Egy elgondolásbéli különbség volt köztük. Az asszony úgy képzelte, hogy legyenek külön ápolók, és külön lelkiekben vezető diakonisszák. A férj pedig azt vallotta, hogy a diakonissza egy személyben legyen ápoló és lelki vezető is.

Sajnos Friderika asszony 1842-ben meghalt. 1843-tól Fliedner második felesége, Karoline Bertheau férjének ugyancsak segítőtje lett a munkában. A fejlődés következő nagy lépése a „szeminaristák”, tehát a gyermekekkel foglalkozó nevelők és tanítók képzése volt. Ebből lett később a diakonisszáképzés tanítói továbbképzése. A továbbképzés célja, hogy a hitben növekedjenek, a tudás alapjait át tudják adni, és a gyakorlati életre neveljenek. Ez volt a németországi tanítóképzés kezdete.

Az igazság kedvéért meg kell jegyezni, hogy ebben az időben már másutt is voltak diakonissza anyaházak. Néhány ezek közül: Strassbourg, Párizs, Bern, Basel, Drezda, Zürich, valamint Hollandia.

De a kaisersweerthi irány is erősödött és terjedt, 1861-ben már csak nekik 27 anyaházuk volt. S innen terjedt a világ más tájain is: 1849 Pittsburg, 1851 Jeruzsálem, aztán Konstantinápoly, Beirut, Kairó és Alexandria. Az irány tehát azt mutatja, hogy Fliedner munkája kelet felé terjedt. Halála után veje (*Julius Düsselhof*) vette át a vezetést, aki a munkát kiterjesztette a lelki, és elmebeteg ápolása irányába is.

„Nagy dolgokat cselekedett velünk az Úr” – emlékezett vissza Fliedner a munka 25 éves évfordulóján. S csakugyan, a jelentéktelen és aprócska gyülekezet szinte az egész világra kiépített diakonisszamunkát végzett Isten segítségével.

Magyarországon is elindult a folyamat: a győri (Lapunk első felévi számaiban alapításának 100. évfordulójára emlékezünk. – a Szerk.), a budapesti és a piliscsabai Fébé, és a békéscsabai diakonisszák, akik gyülekezetekben, kórházakban és otthonokban lelkiismeretes dolgozók és gyülekezeti munkások is lettek.

Hazánkban 1950-ben az állam megszüntette a diakonissza egyesületeket is. 1989-ben a munka újraindult, és reméljük, valamilyen formában folytatása is lesz.

Révfülöpi tudósítások...

Anyanyelv – egyház – nemzet Kiütkeresés Révfülöpön

Napjainkban hazánk és Szlovákia kapcsolata nem felhőtlen. Mindkét oldalon történelmi sérelmeket emlegetnek, s a rossz szomszédságért gyakran egymást teszik felelőssé. Pedig a trianoni döntésig egy országban, közös hazában élt a két nép, s nincs külön magyar történelem, mint ahogyan külön szlovák történelem sem. Történelmünk közös.

A két nép megbékélésének szükségességéről és lehetőségéről tartott a Magyar Evangélikus Konferencia (Mack) március elején kétnapos tanácskozást a Révfülöpi Ordass Lajos Oktatási Központban. Előadónk a témát a szlovák irodalomtörténet, az ószövetségi írásmagyarozat, illetve az etnopszichológia felől közelítették meg, s a három előadás eredménye tökéletesen egybecsengett.

Käfer István, a szlovák nyelv és irodalom professzora (Pázmány Péter Katolikus Tudományegyetem, Piliscsaba) a régi szlovák irodalom számos példáját hozta fel, melyek a két nép testvéri együttéléséről, egymás megbecsüléséről tanúskodtak. Az egyes ember nem a népi hovatartozásával határozta meg magát, hanem azzal, hogy „hungarus”, tehát a közös haza polgára. S a két nép megbékélésének ma sincs más útja, mint egymásnak, egymás értékeinek a megismerése, emberi kapcsolatok építése. S ezt a két nép egyházainak kell kimunkálnia.

Bándy György, az Ószövetség professzora (pozsonyi Comenius Egyetem) a teremtéstörténet és a nemzetiségtáblázatok alapján világossá tette, hogy bibliai alapon nincs különbség ember és ember között, nincs tehát alárendelt ember és nincs „Überschensch”, mint ahogyan nincs alacsonyabb rendű, illetve magasabb rendű nép sem.

Hunčík Péter író, etnopszichológus (Dunaszerdahely), aki a világ számos pontján tanulmányozta az etnikai konfliktusok megoldásának lehetőségét, a megbékélés útját a kölcsönös megismerésben és az őszinte kompromisszumkésztségben látja. Nem szabad a másikat legyőznünk, a saját igazságunk hangoztatásával lehengerelnünk, ilyen módon lehetetlen a megbékélés.

A három egyszerű előadás s így a konferencia eredménye így foglalható össze: először vagyok az Isten által teremtett, Krisztus által megváltott keresztyén ember, s csak azután magyar vagy szlovák. Egyházainknak az országhatár mindkét oldalán ezt kell hirdetni, s akkor ennek tudatában könnyebb lesz kezdet fognunk egymással országon belül is s országhatáron átnyúlva is.

A tanulmányi központot szinte teljesen megtöltő hallgatóság ezzel a feladattal szembesült, a hazánkból érkezettek és a résztvevők egyharmadát kitevő szlovákiai magyar anyanyelvű evangélikusok is. Kérdés, a legközelebbi konferenciára meghívjuk, vajon meghívhatjuk-e szlovák anyanyelvű testvéreinket is az országhatáron túlról?

id. Zászkaliczky Pál

Erjedt hegylevelek versenye Borfesztivál Révfülöpön

Révfülöpi oktatási központunkban idén március 19. és 21. között gyűltek egybe, immár negyedszer az országból – Soprontól Nyíregyházáig – az evangélikus bortermelők. Aki szőlővel, borral foglalkozik, tudja, más időpont nehezen jöhetne szóba, mivel ekkorra az előző évjáratú bor már „kész”, és a metszést is lehet még kicsit halasztani, ezért esett idén bőjt idejére az immár hagyományos borfesztivál.

A félszáz résztvevő az ország szinte valamennyi borvidékét képviselte kilencvenféle borával, amiket szakavatott, tizenkét fős zsűri bírált el idén is. Nagyaranyat két nedű is kapott, egy soltvadkerti kövidinka és egy lesencetomaji chardonnay.

Az esemény fővédnöke dr. Lackner Pál dandártábornok, protestáns tábori püspök volt, aki a három nap alatt áhitattal és úrvacsorai istentisztelettel is szolgált. A szakmai előadók sorában üdvözölhettük dr. Urbán András, dr. Brazsil József, Smidéliusz Zoltán és Györe Dániel neves borszakértőket.

Az eseményen négy borász mutathatta be pincészetét, szűkebb pátriája vonzó idegenforgalmi lehetőségeit, így bepillantást nyerhettek a résztvevők a Drávamente, Kőszeg, a Balaton-felvidék és a Dél-Balaton borvidékeinek adottságaiba. A szervezők szándéka szerint ebből a fajta beszámolóból is hagyományt kívánnak teremteni, és előbb-utóbb minden résztvevő kaphat lehetőséget hasonló előadásra.

A Veszprémi Egyházmegye felügyelője bejelentette, hogy ezentúl az a borász, aki az egyházmegye területén végzi tevékenységét, és bora legalább aranyérmes, annak a fesztiválon való részvétellel kapcsolatos költségét ők állják. Nemcsak ez az örömdetes felajánlás, hanem a nagyszerű testvéri és baráti közösség adta élmények megtapasztalásának lehetősége is buzdítja az egyházkerület borászait, hogy aki eddig még nem vett részt e különleges eseményen, az már az idén jegyezze fel naptárába a jövő évi evangélikus borfesztivált!

dr. Ajtony Zsoltné

Tubán József (ev. lelkész, Csorna)

A dunántúli egyházkerület jövője III.

2000-ben, amikor megalakult a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület, magam is tele voltam optimizmussal. Talán azért, mert tíz évvel ezelőtt én is fiatalabb voltam. Örömmel vettem az egyházkerület újjáéledését, de sokakkal együtt azt hittem, hogy mindent újra lehet kezdeni nagyjából onnan, ahol 1952-ben abba kellett hagyni.

Mára egyértelművé vált, hogy ami dunántúli evangélikus kegyességként sok tekintetben példaértékű volt, és máig érezteti a hatását, az nem minden esetben tiszta lutheri hagyomány, hanem sok tekintetben például református gyökerei vannak. Amellett, hogy a dunántúli evangélikusság egységét meg kell őriznünk, arra is oda kell figyelnünk a jövőben – mint ahogyan az elmúlt tíz esztendőben is kénytelenek voltunk ebbe az irányba fordulni –, hogy

nem a hagyományainkból élő népegyházat, hanem az igéből táplálkozó missziói egyházat kell építenünk és működtetnünk. Ebben természetesen bizonyos dunántúli hagyományokat is fel kell használnunk, de nem kritikátlanul.

Néhány hónappal az egyházkerület megalakulása után az akkor még Győr-Soproni Evangélikus Egyházmege vezetője a Mosonmagyaróváron 2001. március 24-én tartott presbitéri csendesnapjára egy előadást kért tőlem azzal kapcsolatban, hogyan képzelem el egyházkerületünk jövőjét. Az alábbi – részletekben közölt – előadás szövegét változatlanul hagyjuk, az olvasóra bízva az értékelést. Ha ma kellene előadást tartanom a témáról, sok tekintetben másképpen fogalmaznék...

HALÁLOS ÍTÉLET

Amikor fél évszázaddal ezelőtt rohamra indultak a magyar nemzet ellen az idegen, istentelen és embertelen eszmék és ezek hűséges kiszolgálói, az volt a céljuk, hogy végleg kettéroppantsák a magyarság gerincét. Ennek a sziklaszilárd magyar gerincnek volt egyik csigolyája a Dunántúli Evangélikus Egyházkerület. Ezt a természetes egységet is szét kellett tehát vernünk.

Előbb gyengekező, megfélemlített vezetőket ültettek az egyházkerület kulcsfontosságú pozícióiba. Azután nyíltan megkezdődött a pusztítás. Szomorú, hogy ebben nem ávós borkabátba öltöztetett embertelen fenevadak vitték a vezető szerepet, hanem evangélikus püspökök, esperesek, lelkészek, tanítók, felügyelők, presbiterek, gyülekezeti tagok. A Magyar Dolgozók Pártjának jól-rosszul leplezett meghosszabbított karjai, a hazai sztálinista terror egyházi kreatúrái. 1952-ben papíron megszüntették a Dunántúli Evangélikus Egyházkerületet, mesterségesen szétdarabolva a természetes egységet. A természetellenes eszmék kiszolgálói gyűlölik azt, ami természetes. Ez a megosztottság csak most, tíz évvel a bolsevikok „erős várának” bukása után kezd eltűnni. Meggyilkolták a

dunántúli evangélikus kegyességet az egyházi iskolák elvételeivel, odaadásával, egyházi alkalmazottak megfélemlítésével, lehetetlenné tételével, a gyökértelen, nem biblikus és nem lutheránus „diakóniai teológia” kötelező és erőszakos propagálásával.

Persze mindehhez hozzájárul ma már a nem keletről, hanem nyugatról importált elvilágiasodás, amely folyamatosan végzi romboló munkáját, a szellemi kilúgozást. (Tanuljunk meg, hogy az orosz lélek Sztálin idejében is alapvetően vallásos beállítottságú maradt, a nyugat-európai és az amerikai pedig akkor már régen nem volt az.)

És a Dunántúli Egyházkerület hivatalosan megszűnt létezni. Úgy tűnt persze, hogy az emléke még megmarad egy ideig, talán addig, ameddig nem távozik el az a nemzedék, amely még részt vett az életében, építésében. Ez azonban csak a felszín.

A valóságban azonban a Dunántúli Egyházkerület egyelőre csupán „illegálisba” vonult. Búvópatak-életét kezdte meg, hogy egyszer majd előtörjön, és hatalmas, hömpölygő folyóként új életet kezdjen.

Száz éves a győri Evangélikus Diakonissza Anyaház

Kisedővő diakonisszák

A Győri Evangélikus Diakonissza Anyaház fennállásának centenáriuma alkalmából hadd álljon itt egy rövid beszámoló arról, milyen sokrétű feladatot láttak el az egykori diakonisszák.

Az 1930-as évek közepétől a tétli gyülekezet lelkész édesapám, Lukácsy Dezső vezetésével úgy döntött, hogy a nyári időszakban – amikor falun rengeteg a házon kívül is végzendő munka – óvodát létesítenek. Az óvónői feladatok ellátására a győri anyaházról kértek és kaptak segítséget. Nyaranta

több diakonissza is szolgálatban volt nálunk, akikre nagy szeretettel emlékezem vissza. Név szerint – már akikre vissza tudok emlékezni – Piroska, Sárka, Gizi és Lenke kedvesnővérek. Egy időben az istentiszteleteken a kántorizálást is ők látták el, és a hitoktatásba is besegítettek. Sok verset, éneket, imádságot tanítottak.

Nemcsak szellemi, lelki táplálékot kaptunk az általuk vezetett óvodában, hanem ebédet is. Az ebédfőzést a helybeli asszonyok végezték. A gyülekezet önálló épületében működött az óvoda, melyhez nagy udvar is tartozott...

A nyár végi óvodai záróünnepségre nagy örömmel és izgalommal készültünk a tanultak alapján. A siker érdekében az akkor még egyházi iskola tanítói is segítettek nekünk.

Hálás szívvel gondolok ezekre az esztendőkre, a diakonisszákra, akikkel később személyes kapcsolatom is lett, mivel kisdíakként 1948–50 között – a feloszlításig – a győri szeretetház internátusában élhettem.

Grábicsné Lukácsy Erika (Győr)

HOGYAN ÉRTHETNÉM...?

Húsvét ünnepe volt ősi szokás szerint az egyház tagjává válni akaró katechumenek keresztelésének ünnepe. Ehhez az ősi szokáshoz kapcsolódik áprilisi témánk. A tanulmány nemcsak feleleveníti és bővíti ismereteinket, hanem egyúttal gondolkodásra is készítet: mit kellene tennünk azért, hogy egyházunk jelenében a keresztség újra megkapja méltó helyét, s a megkereszteltek valóban úgy lássák keresztségüket, ahogyan Isten ígéje láttatja azt:

„Vagy nem tudjátok, hogy mi, akik a Krisztus Jézusba keresztellettünk, az ő halálába keresztellettünk? A keresztség által ugyanis eltemettettünk vele a halálba, hogy amiképpen Krisztus feltámadt a halálból az Atya dicsősége által, úgy mi is új életben járjunk. (Rm 6,3–4)

Isó Dorottya (ev. lelkész, rovatvezető, Veszprém)

Katechumenátus – közelebb Krisztushoz, közelebb az egyházhoz

Rovatunkban ma egy érdekes kettősséggel találkozunk. Egyrészt egy ma már a legtöbbször számára ismeretlen kifejezés, a *katechumenátus* jelentését vizsgáljuk. Ugyanakkor a kifejezés tartalma távolról sem idegen egyetlen gyülekezettől, keresztyén közösségtől sem. Kik is voltak a katechumenek? Mit takar ez a kifejezés? Hogyan van jelen mai egyházi életünkben? Rovatunk mai írása ezekre a kérdésekre keresi a választ.

Konfirmációi vagy hittanóráról mindenki ismeri a kátét, akár a Konfirmációi kátét, akár Luther Kis kátéját, s tudja, hogy nem másról van szó, mint kérdés-felelet formában megírt gyűjteményekről, könyvecskékről, amelyek arra szolgálnak, hogy egy meghatározott tananyagot – sok esetben a hit és az egyházi élet alapvető kérdéseit – tömören összefoglalva tegyék érthetővé, megtanulhatóvá számunkra. Egyszerűen fogalmazva a katechumen nem jelent mást, mint a kátét, katekizmust tanulmányozó, azaz a tanuló embert, aki a keresztyén hitről, Krisztusról és egyházáról való ismereteit bővíti, és így készül fel a keresztségre, azaz az egyház tagjai közé való felvételre.

„Az ajtókat, az ajtókat! Katechumenek, távozzatok!” – szól a keleti keresztyénség istentiszteletének, az ortodox liturgiának egy mondata. Ez a felszólítás az úrvacsorai liturgia elején egyértelművé teszi, hogy a következőkben csak a „beavatottaknak”, az egyház közösségébe már felvetteknek szól a szertartás, s ezen valóban csak ők lehetnek jelen. Csak ők részesülhetnek a legnagyobb titokban, a Krisztussal való teljes közösségben, az eucharisziában.

Katechumenek, azaz az egyház közösségébe bebocsátásra várók nemcsak régen, és nem csupán az ortodox keresztyénségben voltak, hanem vannak ma is mindenütt a világon. Az egyház mindig nagy hangsúlyt fektetett arra, hogy a hívek közé felvételüket kérők megfelelő felkészítésben részesüljenek. Az ősegyházban 2–3 évig is tarthatott ez a felkészítési időszak, amelynek során – több vizsgán átesve – egyre több szertartáson vehettek részt a jelentkezők, lelkiileg és fizikailag is egyre közelebb kerültek a templomhoz, a közösséghez és Krisztushoz, akivel megkeresztelésüket követően az oltárszentségben végül valószínűleg is találkozhattak.

A korai templomépítészeti is sok elemében tanúságot tesz arról a folyamatról. A katechumenek mindenkori helye a templom nyugati oldala volt, ahol először a templomon kívülről figyelhették csupán az istentiszteleti eseményeket, majd a tanulóidejük előrehaladtával egyre beljebb léphettek; először az előcsarnokba, majd magába a templomba, bazilikába. Az sem véletlen, hogy a keresztelőmedencéket a templom nyugati végébe, a külön erre a célra készített keresztelőkápolnákat (*baptisterium*) pedig a bazilikák nyugati oldalához építették. A katechumenátus időszakát lezáró és azt egyben megkoronázó keresztelő után ugyanis térben is mindig kelet felé vezetett az út, abba az irányba, ahol a Krisztust szimbolizáló nap minden hajnalban felkel, és első sugarával

az oltár fölötti ablakon áthatolva megvilágítja a templom belső terét.

Az egyházhoz való csatlakozás folyamatának ez a képi megjelenítése ma már inkább tanulságos és szemléletes történeti emlék, mégis számtalan tapasztalat tanúskodik arról, hogy a katechumenátus kifejezéssel jelzett folyamat a ma – ökumenikus értelemben vett – egyháza számára sem kisebb jelentőségű, mint volt egykor. Ha a római katolikus egyházra tekintünk, akkor arra kell felfigyelnünk, hogy a korunk római katolikus egyházi életét alapvetően meghatározó II. Vatikáni Zsinat *Ad gentes* dekrétuma, amely „az Egyház missziói tevékenységéről” szól, külön pontot szentel a katechumenátus mai értelmezésének. A szöveg üzenete azon a meggyőződésen alapul, hogy az egyház közösségébe való bekapcsolódás nem lehet csupán hirtelen lelkesedéstől motivált, „első felindulás” eredményeként bekövetkezett esemény. Ehelyett átgondoltságot, ismereteket és hitbeli élményeket feltételez, amelyeket kellő alaposítással és mennyiségben csak a keresztelésre való tudatos felkészülés, a katechumenátus során lehet megszerezni.

Egyetérthetünk azzal, hogy az egyháztagsággal kapcsolatos felelős döntés megérlelődéséhez időre van szükség. A betérőnek nemcsak hittételeket kell tehát elsajátítania, hanem a keresztyén hit mindennapi gyakorlása során személyes kapcsolatot kell kialakítania Krisztussal, s a közösségben megismernie a keresztyén erkölcsi rendet, az istentisztelet liturgiáját és a mindennapi életgyakorlat különböző elemeit. A katechumenátus intézménye tehát ma is azt a folyamatot teszi lehetővé, amelynek során a keresztségre készülő fiatal vagy felnőtt keresztyén tanítók, hittestvérek segítségével végigjárhatja az utat a sötétségből a világosság felé, az istennélküliségtől az istenfiúsáig. Nem véletlen, hogy a katechumenátus időszakát lezáró keresztelés éppen húsvét vigíliáján történt, s sok helyen e hagyományt tiszteletben tartva történik ma is. Hiszen így élhető át legjobban a Krisztussal együtt való meghalás, eltemetés és feltámadás, amelynek nyomán a keresztségben részesült ember a Szentlélek hitet ébresztő és abban megtartó erejével attól fogva új életben járhat.

Hangsúlyoznunk kell, hogy a katechumenátusnak, mint folyamatnak végigkísérése az egész keresztyén közösség felelőssége, hiszen mindenkinek megvan benne a maga szerepe: a lelkészeknek, hitoktatóknak csakúgy, mint az egész gyülekezetnek a, hitét gyakorló közösségnek. Mindannyian a keresztyén élet egy-egy fontos részébe vezetik be a csatlakozni vágyót. Tudásuk átadásával, bizonyágtételükkel, keresztyénségükről tanúságot tevő életvitelükkel nemcsak lehetővé teszik a csatlakozás felelős döntésének meghozatalát, hanem példát adnak arra is, hogyan folytatódhat az éppen megkeresztelt által is az egyház missziója, azaz az evangélium továbbadása, amely által Isten újabb szíveket téríthet magához.

Dr. Wagner Szilárd (ev. lelkész, Harka)

Jubileumi egyházkerületi nap

Az idén február 27-én Bakonycsernyén került megrendezésre az egyházkerületi nap. A 2000-ben újjáalakult Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület 10. születésnapjának helyszínéül a 3200 lakosú, összetartó, zömében evangélikus vallású bányászfalu méltó helyszínnek bizonyult. A résztvevők személyesen is megismerhették a különleges geotermikus fűtésű templomot a szépen rendezett hatalmas kertben, a felújított, napkollektoros parókia mellett.

Nem véletlenül mondta bevezetőjében a község evangélikus polgármestere, Turi Balázs, hogy a falu vezetői csak tanulhatnak a gyülekezet-től, ha a fejlődésről esik szó.

Szabó György egyházkerületi felügyelő köszöntőjében Kapi Béla püspök „Lámpás az oltár zsámolyán” című könyvéből idézett. Az egykori egyházvezető nyomasztó, egyházat temető rémálmának felidézésével kezdte...

A meghívott előadó, dr. Lackner Pál dandártábornok, protestáns táborigazgató – az egykori püspökválasztás jelölt- és szavazatszámoló bizottságának elnöke – az egyházkerület történetét egészen a kezdetektől, az 1600-as évektől összefoglaló előadása után a helyi evangélikus óvoda kicsinyei adtak nagyszerű műsort, majd az óvónénik szülőikkel kiegészült kórusa örvendeztette meg az egybegyűlteket néhány ismert és népszerű énekkel.

A mintegy kétszázötven résztvevő egyszerre nem fért el a gyülekezeti ház ebédlőjében, ezért a több turnusra szervezett ebéd miatt hosszabbra nyúlt a szünet alatt az érdeklődők a Duna TV egy korábbi, Szegletkő, műsorában „Egy egyházkerület feltámadása” címmel 2000. október 1-jén sugárzott műsort nézhatték meg.

Hagyomány az is, hogy ezen a napon hirdetik ki a teológiai pályázat eredményét.

Ezúttal „A családfő így tanítsa házanépét! Nevelés Luther teológiája alapján” címmel lehetett pályamunkákat benyújtani. A harmadik helyezett Csonkáné Szabó Magda kisbér-ászári lelkész dolgozata lett, míg a második díjat meglepetésként egy egyházkerületen kívüli, egészen pontosan sátoraljaújhegyi szerzőpáros kapta meg. A pályázati lehetőségre az interneten, az egyházkerület honlapján ráakadt gyógypedagógus, a katolikus Pálincsné Szalánczi Gyöngyi, és a református sárospataki gimnazista, Kiss Noémi. Előadásukban elmondták, hogy mivel nem evangélikusok, Lutherrel kapcsolatban szinte az alapoktól kellett megismerniük mindent, hogy el tudják készíteni a dolgozatot. Nagyon hálásak ezért, mert a munka elkészítése során tudhatták meg, hogy Luther gyermekközpontú nevelési elvei a mai „modern” tanok között is teljességgel megállják a helyüket és alkalmazhatók. Első díjat idén nem ítélték oda.

Az érdekes előadást követően Kovács László dunakeszi lelkész ismertette Isó Dorottya „Keresztényen etika mindenkinek” című nagy sikerű könyvét, mely lapunk hasábjain közölt sorozat alapján került kiadásra.

A jubileumi egyházkerületi nap úrvacsorai istentisztelettel zárult, melyen Ittész János püspök ApCsel 3,22–26 alapján hirdetett ígét. Ebben hangsúlyozta, hogy a múltban nem a prédikátorok vagy a nagy hittvalló elődök tartották meg az egyházat, hanem Jézus megújító kegyelme, aki újra és újra megszánja nyakas népét. Az ő türelmének idejét éljük ma is. Azért tűnik gyengének az egyház, mert mi váltunk erőtlenné, még a háttér munkában is esendők lettünk, hiszen nem imádkozunk az igehirdetőkért, a csodáért. Hát nem vesszük észre, hogy nem Isteneen múlik megmaradásunk? – zárta igehirdetését a püspök utalva az egyház megmaradásának útjára a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület tizedik születésnapján.

Dr. Ajtony Zsoltné

Győr megyei jogú város közgyűlése március 15-e alkalmából nemzeti ünnepünkön Pro Urbe Győr díjjal tüntette ki a Péterfy Sándor Evangélikus Oktatási Központ pedagóguskollektíváját. A kitüntetéshez ezúton is gratulálunk. Lapunk következő számában erre az eseményre még visszatérünk.

Egyházkerületi konfirmandus-találkozó Sopronban

Március harmadik hétvégéjén – immár másodszor – egyházkerületi konfirmandus-találkozóra gyűltek össze a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület fiataljai Sopronban. A kétnapos programon több mint 150-en vettek részt. A találkozó fő szervezője az idén is Mesterházy Balázs, a Líceum iskolalelkésze volt.

Az egyházkerület számos gyülekezetéből érkeztek diákok, sőt még a szomszéd főváros, Bécs fiataljai is képviseltették magukat.

A programok a Líceumban kezdődtek, ahol Bedecs Réka és Mórocz Dóra közös énekléssel és ismerkedő játékokkal buzdították a fiatalokat.

A nyitó bibliatanulmányt Mt 17,1–9 alapján Mesterházy Balázs iskolalelkész tartotta.

Ezután Tölli Balázs, a Líceum igazgatója beszélt intézményükről, majd a csoportmunka következett, ahol az egyházi esztendőt dolgozták fel a fiatalok. Ebéd után némi szabadidős program következett, miközben Sopron protestáns egyháztörténeti vonatkozásaival lehetett megismerkedni.

A délután folyamán Róka Szabolcs interaktív meséje után a Líceum termében vetélkedőt tartottak.

A résztvevők közül voltak, akik egy napra érkeztek, ezután ők búcsút vettek a többiekől, míg akik maradtak, megnézték az Emlékezz a titánokra című filmet.

A vasárnap délelőtti program az istentiszteletre való közös készüléssel telt, amelyre a konfirmandusok közös hittvallást fogalmaztak meg. A soproni gyülekezettel együtt tartott istentiszteleten Győri Gábor Dávid teológus hallgató hirdette az ígét.

A résztvevők ebéd után utaztak haza.

Forrás: www.lutheran.hu

KÖZÉPKÉZDÉS VELED...

SZELROZSA

PELUTON

2010. július 14 – 18. Szarvas

www.szabolcsfalkas.hu

Menyes Gyula (püspöki titkár, Győr)

Megkérdeztük...

Kendeh K. Péter

ev. lelkész,

a Luther Kiadó igazgatóját,
az egyházunk logópályázatát elbíráló bizottság tagját

– *Miért van szüksége a Magyarországi Evangélikus Egyháznak új logóra?*

– A mai, erősen vizuálisnak nevezhető kultúrában nagyon sokat mond el egy-egy közösségről, cégről, hivatalról, hogy különböző megnyilvánulásai során milyen arculatot használ. Már önmagában egy levél formája is nagyon sokat elárul arról, aki azt papírra vetette. A Magyarországi Evangélikus Egyháznak korábban nem volt egységes, átgondolt „üzleti arculata”, ami a mai világban mindenképpen komoly hiányosság. Elsősorban tehát egy modern, mégis az egyház alapvető értékeire utaló arculat miatt volt szükség egy új logóra, ami megteremti annak a lehetőségét, hogy egységes üzenetet közvetítő formában szülessenek meg az egyház levelei, közleményei, üzenetei stb.

– *Miért nem a Luther-rózsa szimbólumot felhasználva készült el ez az új üzleti arculat?*

– A Luther-rózsa több mint egy logó, és sokkal nagyobb közösségre utal, mint a Magyarországi Evangélikus Egyház közössége. Az új logó nem a Luther-rózsa kiváltására született, hanem az egyház mint intézmény megjelenésének elemeként. Ahogy szinte minden külföldi evangélikus egyház esetében is látjuk: mint az evangélikusság „címerét” használják a Luther-rózsát, de mint helyi egyházi szervezet mindegyiknek megvan a mai ízlésnek megfelelő, modern logója.

– *Kik döntöttek, és miért éppen ezt a logót választották?*

– A püspöki tanács és az elnökség kért fel egy szakmai grémiumot a kiírt pályázatra beérkező művek előzetes bírálatára. A szakmai zsűri négy pályaművet választott ki, ebből a négyből a püspöki tanács és az elnökség Petrikovics Edit munkáját választotta. Ez a logó egyrészt egyszerű, könnyen megjegyezhető, fiatalos, dinamikus, másrészt az egyik legősibb keresztény szimbólumra, a halra utal. A hal görög szava, az ikthüsz, azért lett keresztény szimbólum, mert az egyik legősibb hitvallás szavainak első betűi kiadták az ikthüsz szót (Jézus Krisztus, Isten Fia, Megváltó). A logó a hal szimbólumát és az evangélikus szó „e” betűjét ötvözi.

Reményik Sándor (1890–1941)

A KERESZT FOGANTATÁSA

A Szentlélek nagy fergeteg-köpenyben
A Libanonra szállott.

A Libanon csúcán egy cédrus állott.

Törzse obeliszk, feje korona.

A Szentlélek ráharsogott: Te fa!

Máriától, a Szűztől most jövök,

Csirázik immár az Isten fia,

És áldott ő az asszonyok között.

Most rajtad a sor: ím, vihar-kezemmel

Megáldalak: légy terhes a kereszttel!

Légy te is áldott minden fák között,

Érezd, hogy nő benned a feszület,

Éveid: a Megváltó évei,

Míg utatok egykor összevezet.

Rajtad csorogjon végig Krisztus vére,

Kidöntve majd magányod vadonából

Állítsanak a világ közepébe.

Ott állj majd minden árva faluvéken,

Ott függj a cellák kietlen falán,

Ős-fádnak ezer apró másaképen.

Forgácsoldj szét millió darabra,

A Szabadító tekintsen le rólad

Millió megbilincselte életrabra.

A Szentlélek nagy fergeteg-köpenyben

Tovazúgott a Libanon felett,

Zúgásában ezer fa reszketett,

Ordító erdőn ment harsogva át,

Csak egy fa értette meg szavát, –

Lehajlott óriási koronája:

Kereszt-sorsának megadta magát.

(Kolozsvár, 1928. március 1.)

MEGHÍVÓ LOGÓKIÁLLÍTÁSRA

A MEE logópályázatára érkezett pályaművek válogatásából a Luther Kiadó kiállítást rendez az evangélikus könyvesboltban (1085 Budapest, Üllői út 24.), melyet 2010. március 16-tól április 30-ig, hétköznapokon 9 és 17 óra között minden kedves érdeklődő meglekinthet.

Vásárlóink leadhatják szavazataikat a nekik legjobban tetsző tervre, így a közönségszíjas pályázó egy értékes könyvet kap ajándékba.

Szeretettel várjuk Önt is!

Luther Kiadó

Cím: 1085 Budapest, Üllői út 24.

Tel.: (1) 317 5478, (20) 824 5518

Fax: (1) 486 1229

E-mail: kiado@lutheran.hu

Web: www.lutherkiado.hu

A z ördög meg akarta mutatni Krisztuson a hatalmát. Minden erejét latba veti, hogy legyűrje. De túlerőre talál, amellyel nem bír. Három ellenség támad rá egyszerre. Halál, bűn és ördög. És íme, mindhárom ellensége a lábánál hever. E dicső győzelmet ünnepeljük ma. Minden erőnk abban van, ha Krisztus húsvéti győzelmét csakugyan a szívünkre vesszük, és rendíthetetlenül hisszük.

Dr. Luther Márton

Pintér János (ny. ev. esperes-lelkész, Szombathely)

„Szent igédnek fáklyafénye...”

Gondolatok a vasárnapok ünnepi igéi alapján

HÚSVÉT VASÁRNAPJÁNAK HETE

„Áldott az Isten, a mi Uruk Jézus Krisztus Atyja, aki nagy irgalmassága szerint újjászült minket élő reménységre Jézus Krisztusnak a halálból való feltámadása által. (1Pt 1,3)

Van egy régi latin mondás, amely így szól: „Dum spiro spero”, amit így szoktak fordítani: „Míg élek, remélek.” Ez a reménység csak a földi, csak a testi életre vonatkozik. Aki ezt vallja, az arra gondol, amíg az életfunkciók működnek, amíg van légzés, dobog a szív, működik az agy, addig van remény. Ha valami baj történik, akkor lesz segítség, megoldás. Ez a reménység csak a halálig tekint előre, és ott véget ér, ezért múló reménység.

A fentiekben leírt reménységnek ellentéte az a reménység, amelyről az ünnep bevezető igéje szól, az élő, életre vivő reménység. Ez nem emberi produktum, hanem Isten ajándéka. Isten a Fiát, Jézust áldozatul adta értünk a golgotai keresztfán, és harmadnap feltámasztotta. Ezt ünnepeljük húsvétkor, ez az élő reménység forrása. A húsvéti reménység, hogy mi is feltámadunk az örök életre. Ez Isten újjáteremtő kegyelme által lehet a miénk, ezért áldjuk őt!

HÚSVÉT ÜNNEPE UTÁN 1. (QUASI MODO GENITI)

VASÁRNAPJÁNAK HETE

„Ha valaki Krisztusban van, új teremtmény az. A régiek elmúltak: ime, újjá lett minden.” (2Kor 5,17)

Ezen a húsvét utáni vasárnapon történt az ógyházban a Krisztushoz csatlakozók látványos befogadása a „szentek közösségébe”. Nekik szólt az ige: „mint most született csecsemők (innét származik a vasárnap neve: Quasi modo geniti) az igének tiszta tejét kívánjátok, hogy azon növekedjétek az üdvösségre.” (1Pt 2,2) A vasárnap bevezető igéje arra emlékeztet, hogy mint újszülöttek, új teremtmények vagyunk az által, hogy Krisztussal közösségbe, kapcsolatba kerültünk, mint a szőlővessző a szőlőtökével (Jn 15,1–8). Vagy a Pál apostol által használt hasonlat szerint az egyháznak, mint Krisztus titokzatos testének, tagjai vagyunk, és a Főtől, Krisztustól kapjuk az erőt és az irányítást (1Kor 12,27).

Krisztusban új életforma lehetősége adatott minden ember számára. Új teremtményként nem változik vércsoportunk, szemünk színe stb., de megváltozik Istenhez, teremtett világhoz, embertársainkhoz való viszonyunk. Nem a bűn, hanem a szeretet irányítja cselekedeteinket. Istent nem káromoljuk, hanem dicsérjük, világát nem pusztítjuk, hanem védjük, embertársainkat nem használjuk ki, hanem szeretetben szolgálunk nekik. Az újjáteremtett ember után sóvárog a világ (Róm 8,1).

HÚSVÉT ÜNNEPE UTÁN 2. (MISERICORDIA DOMINI)

VASÁRNAPJÁNAK HETE

„Krisztus meghalt mindenkiért, hogy akik élnek, ezután ne maguknak éljenek, hanem annak, aki értünk meghalt és feltámadt. (2Kor 5,15)

Krisztus megváltó halála és reménységet adó feltámadása mindenkinek szól, de nem mindenki fogadja el. Akik elfogadják, hogy Krisztus helyettük, érettük

szenvedte el bűneik büntetését, és feltámadása által utat nyitott nekik az üdvösség honába, azoknak szól a bevezető ige felszólítása, hogy ne maguknak éljenek ezután. Álljanak annak a Krisztusnak a szolgálatába, akinek köszönhetik új életüket. Tanúskodjanak Megváltójukról szóval és tettel, hogy mentő és üdvözítő szolgálata ma is elérjen sokakat.

Fogadjuk el mi is Krisztus kegyelmét! Álljunk Urunk szolgálatába, hogy ne az önmagának élő ember keserűségével, hanem a szolgálat örömeivel és áldásával élhessük életünket Isten dicsőségére és sokak javára.

HÚSVÉT ÜNNEPE UTÁN 3. (JUBILATE)

VASÁRNAPJÁNAK HETE

„Áldott az Isten, a mi Urunk, Jézus Krisztus Atyja, aki megáldott minket minden lelki áldással a Krisztusban.” (Ef 1,3)

Áldásként fogadhatjuk Istennek azokat az ajándékait, amelyek örömmel, meglepedettséggel töltenek el bennünket, megnyugvást, biztonságérzetet adnak számunkra. Az emberek többsége legfeljebb az egészséget, az anyagi jólétet, az elért rangot, címet, esetleg a gyermeket, tehát a földi dolgokat tartja áldásnak. Lelki áldást nem ismernek. Pedig Isten Krisztusban mennyei világának minden lelki áldását kiárasztotta az embervilágra.

Az apostol a lelki áldás bőségéről beszél, amikor ezt a szót használja: „minden” lelki áldás. Néhányat említünk csak meg, hogy ki-ki a saját életében felismerhesse ezeket.

Lelki áldás a helyes istenismeret: Isten szerető mennyei Atyánk, akitől nem kell félnünk. Az ő teremtő kezéből került ki életünk, gondot visel rólunk, és mennyei otthonába hazavár bennünket, mert „úgy szerette a világot, hogy az ő egy-szülött Fiát adta, hogy aki hisz öbenné, el ne vesszen, hanem örök élete legyen” (Jn 3,16). A hitet, a reménységet, a szeretetet és a békességet is Isten áldásaként kapjuk. Ezért dicsérjük őt.

HÚSVÉT ÜNNEPE UTÁN 4. (CANTATE)

VASÁRNAPJÁNAK HETE

„Jó dolog az Urat dicsérni, és éneket zengeni a te nevednek, ó, Felséges.” (Zsolt 92,2)

Nem véletlen, hogy ezen a vasárnapon éppen egy zsoltárvers a bevezető ige. Isten választott népe istentiszteletein énekként használta a zsoltárokat. Ez a vasárnap a 98. zsoltár első versének első szavából kapta a nevét (Cantate – énekeljétek!).

Isten olyan ajándéka a zene, a dallam és az ének, amely a mennyei világ harmóniáját közvetíti felénk, és ezzel szinte Isten közelségébe emel bennünket. Ebben a közelségben őszintébb és magasztosabb a dallamra ültetett hálaadó imádság és megnyugtatóbb a dallamra ültetett könyörgés. Érzelmekben gazdagabb és ünnepélyesebb lesz az Istennel való „beszélgetés” a dallamos imádságokban.

Evangélikus énekeskönyvünk szép énekeivel forduljunk Istenünkhöz, ne csak a templomban, hanem otthonainkban vagy a természet világában, és megtapasztaljuk a bevezető ige üzenetét: „Jó dolog az Urat dicsérni és éneket zengeni...”, mert az éneklés reánk is visszahat, örömet és nyugalmat ad.

Farkasházi Ferenc 1919–2010

Farkasházi Ferenc 1919. március 26-án született Gyón községben iparos család második gyermekeként. Gyermekezeit Dunakeszin is tölti, ahol édesapja a helyi vagongyárban asztalosmesterként dolgozik. Később itt születik meg húga. Felsőkereskedelmi iskolában érettségizik Budapesten, majd Zalaegerszegen kezdi gyakornoki éveit mint malomellenőr. 1941-ben Párkányba nevezik ki. Ugyanebben az esztendőben veszi feleségül Polákovits Klárát, akivel 67 éven keresztül élnek boldog házasságban. (Feleségét – ő négy évvel idősebb volt nála – jó egy éve veszítette el.) 1944-ben Párkányból Esztergomba menekülnek, itt a Megyei Tanács Adóügyi Osztályán dolgozik.

Később áthelyezik az új megyeszékhelyre, Tatabányára. Mérlegképes könyvelő lesz, a Pénzügyminisztérium Revizori Kirendeltségét vezető nyugdíjba vonulásáig. Munkáját igazságügyi szakértőként folytatja, majd a rendszerváltás után, egészen 88 éves koráig az esztergomi Kontó Könyvelői Iroda auditora.

A háború végén fogságba esik, Szibériában több mint három éven át hadifogoly. Ennek az élményei végigkísérik egész életét. Mindenkiel segítőkész, pártatlanul igazságos, soha semmilyen pártnak tagja nem volt. A tatai evangélikus gyülekezetnek feleségével együtt évtizedeken át oszlopos tagja. 1987-ben az – egykori – Északi Evangélikus Egyházkerület felügyelőjévé választják, amely tisztséget tizenhárom éven keresztül tölti be. Élete végéig rendszeres bibliaolvasó, imádkozó ember. Utolsó évében, visszavonultságában is megmarad gyülekezete, szeretett egyháza iránti lankadatlan érdeklődése.

2010. március 3-án váratlan rosszullet után kerül be a tatabányai Szent Borbála Kórházba, ahol 6-án reggel csendesen hazatér ő is Megváltó Urához. Halála veszteség mindannyiunknak, biznyságtévő életének emléke szívünkben él.

Franko Máttyás

Közlemény a 2010. évi parlamentari választásokkal kapcsolatban

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia, a Magyarországi Református Egyház és a Magyarországi Evangélikus Egyház a 2010. évi parlamentari választásokon való részvételre hív fel minden jóakarató embert.

Ha komolyan vesszük állampolgári felelősségünket, négyévente nemcsak lehetőségünk, hanem kötelességünk is, hogy döntésünkkel tudatosan befolyásoljuk hazánk életét, mindennapi boldogulásunk lehetőségét. A jelenlegi aggasztó társadalmi és gazdasági helyzetben különösen is fontosnak tartjuk, hogy körültekintően a jelöltek célkitűzéseit megismerve döntünk. Javasoljuk, hogy a különböző pártok és jelöltjeik programjában azokat az elemeket keressük, amelyek a társadalom alapvető összetartó erőinek – a családnak, a helyi közösségeknek és egész nemzetünknek – életét és fejlődését segítik.

Meggyőződésünk, hogy jelen eslestségünkön csak felelős, értékek alapján gondolkodó és cselekvő áldozatvállalással tudunk segíteni. Ezért kérünk mindenkit: a hangzatos kampányígéreték és indulatos kommunikációs megoldások mögé nézve olyan jelöltet, jelölteket támogatasson, akik személyiségükben és elkötelezettségükben is annak reménységét hordozzák, hogy Magyarországon erősödhet a jogállamiság, csökkenhet a korrupció, növekedhet az egymás iránti bizalom.

Reméljük, hogy mind a választás menete, mind a választás végeredménye mindannyiunk épülését és erősödését szolgálja.

Magyar Katolikus Püspöki Konferencia
Magyarországi Református Egyház
Magyarországi Evangélikus Egyház

Göllner Pál (gyülekezeti tag, Budapest-Zugló)

Életek és énekek

„Áldjad, én lelkem, a dicsőség örök királyát!” (EÉ 57)

Brémában született az „Újszövetség zsoltárosa“, Joachim Neander (1650–1680) német református lelkész, énekszerző, komponista. Lelkészcsaládból származott. Apja vezetékneve még Neumann volt. Akkortájt divat volt a családnevek elgörögösítése. Ekkor lett új nevük Neander.

Ő is lelkési pályára készült. Miért ne? Már teológus volt, amikor Brémában elment társaival egy híres pietista lelkész igehirdetésére. De nem hallgatni akarták, hanem nevetségessé tenni őt és tanítását. Nevetgéltek, csúfolódtak az igehirdetés alatt. Neander nevéte azonban az igehirdetés közben egyszer csak arcára fagyott. Fájdalmasan hasított szívébe léha élete és bűneinek súlya. Összetört. Hamarosan elfogadta Krisztust Megváltójának. Minden megváltozott ezután!

Teológiai tanulmányait Heidelbergben folytatta. Ott ismerkedett meg a pietizmus atyjával, Jakob Spenerrel és a lutheránus énekszerzővel, Jakob Schützcel is. Majd 1674-ben Düsseldorfba került a református gyülekezetbe iskolai tanítóként és kisegítő igehirdetőként. Hamarosan összeütközésbe került a gyülekezet vezetőivel, mert házi bibliaórákat is tartott, és élő Megváltójáról tett biznyságot. Félrenyomták, mellőzték. Sokszor ment ki a város folyója, a Düffel egyik közeli völgyébe, hogy elcsendesedhessen. Itt, a szabadban írta több énekét, sőt nemegyszer istentiszteleteket is tartott kint a híveknek. Később már nem engedélyezték neki az igehirdetési szolgálatot.

1679-ben kényszerűen visszatért Brémába. Segédlelkészként alkalmazták, de lelkésze soha sem szentelték. Rövid élete utolsó évében nyomtatásban kiadta lelki énekeit házi és közösségi „kedvtelésekre“. Műveit nem fogadták el kortársai egyházi énekeknek. Csak jóval halála után került 58 éneke a református gyülekezeti énekeskönyvekbe, majd később több műve az evangélikus egyház énekei közé is.

A címben szereplő éneket Brémában szerezte. A 103. zsoltár alapján írt ének (németül: *Lobe den Herren, den mächtigen König der Ehren*, – magyarra fordította Csomasz Tóth Kálmán) örvendező, Urat magasztaló biznyságtétel. Hogyan írhatott ilyen éneket, amikor olyan sok hátravetést tapasztalt életében? Az Úrban való öröm és békeség töltötte be szívét, nem a külső szorongatás. Az ének 2. versszakában így vall: „Áldását mindenütt érzed“. Az boldog, aki ezt nemcsak éneklí, hanem tapasztalja is! Nem panaszkodott tehát, hanem magasztalta az Urat, és biztatott másokat is: lásd: „...hited tőle mit várhat“ (4. versszak). Ő a legfőbb jót megkapta. Kincse volt a mennyben (Mt 6,20)!

Betegség vitte el 30 éves korában. Halálos ágyán ezt mondta: „Inkább meghalok élő reménységben, minthogy hitelenségben pusztuljak el.“

Énekeskönyvünkben további két éneke is megtalálható: „A nap lement, ó, Jézus, maradj vélem“ (EÉ 117) és „Krisztusom, hív egy szegény szív“ (EÉ 375).

Egy kis adalék életéhez: azt a düsseldorfi völgyet, ahol sokszor tartózkodott, a kései utókor róla nevezte el Neander-völgynek. Ott találták 1856-ban a híres ősemberleleteket. A tudomány számára oly jelentős csontok a múltba mutatnak, a völgy névadójának élete és éneke pedig a boldog jelent és jövőt hirdetik – az Úrban!

Gyermekoldal

Kedves Gyerekek!

Köszönjük márciusi rejtvényünkre küldött megfejtéseiteket. A keresett három kifejezés a BŰNBÁNAT, az IMÁDSÁG és az ÖN-VIZSGÁLAT volt. Köszönjük az általatok megfogalmazott rövid magyarázatokat is. Arra nincs lehetőség, hogy mindenkiét közöljük, így csak a legfrappánsabb meghatározásokat közöljük:

A „bűnbánatról” Balás Dóra Katalin így fogalmaz: Mulasztásaimat és bűneimet a börtben átgondolom, és Istenhez fordulok, hogy bocsássa meg nekem. Az „önvizsgálatot” a nemesszalóki hittanosok egyszerűen csak így fogalmazták meg: Az önvizsgálat azt jelenti, hogy nem a külső számít, hanem a belső. Az „imádságot” pedig – többek között – így jellemzik: Ez egy beszélgetés Istennel.

A pontszámok a következőképpen módosultak:

Balás Dóra Katalin, Budapest (40)

Beledi hittanosok (40)

Nagy Bálint, Hegyeshalom (40)

Nagy Réka, Hegyeshalom (40)

Tapolcai Márton, Sopronnémeti (40)

Tapolcai Tamás, Sopronnémeti (40)

Tóth Anikó, Lébény (40)

Asbóth Dorina, Rábcakapi (30)

Asbóth Lídia, Sopron (30)

Nagy Patrik, Mihályi (30)

Nemesszalóki 5. oszt. hittanosok (30)

Kovács Anna, Csikvánd (20)

Nemrég olvastam egy mesét, amelyet most megosztok veletek is. A címe: **Kapuk és kerítések**.

Volt egyszer egy falu, melynek főutcája csupa nagy, fából készített kapukból állt. Egy nagyobb bejáratot készítettek a lovas kocsik számára, mellette pedig egy kisebbet a gyalogosan közlekedőknek. A kapukra díszes faragásokat, feliratokat véstek: „Térj be hozzánk, vendég!”

Teltek-múltak az évek, változott a világ – és vele együtt az emberek is. Ahogyan gyarapodott a vagyonuk, úgy lettek egyre bizalmatlanabbak egymással szemben. A léckerítéseket náddal borították, hogy senki ne láthasson be többé, a kőkerítések közepén pedig egy keskeny nyílást hagytak csak meg ajtóknak.

Élt ebben a községben egy kapukészítő mester, akihez többé senki nem fordult megbízással. Így hát az ember kiment a falu melletti dombra, és ott kezdett el szép, díszes kapukat építeni. Számuk egyre gyarapodott, fölvezettek egészen a dombtetőre. Elmúlt sok tél, megjött számos tavasz, míg a kerítések mögé zárt családok fejében egyszerre ötlött fel a gondolat:

– Milyen régóta élünk itt bezárva! Kiránduljunk egyet!

Így aztán útnak indultak külön-külön a családok, de egyszer csak azt vették észre, hogy már együtt sétálnak felfele a kapuk alatt. Letelepdedtek a dombtetőn, és beszédbe elegyedtek. A nap már estébe fordult, a fálubeliek fájni kezdtek, de olyan jó volt az aznapi beszélgetés, hogy még senki sem akart hazamenni.

– Mit tegyünk? Tábortüzet kéne rakni – javasolta egyikük.

– De hát ez a domb teljesen kopasz! Nem nő rajta semmi fa. Honnan gyűjtünk rőzsét?

– Menjünk le a faluba! Szedjük le a nádat a kerítéseinkről, rakjunk abból tüzet!

Így is tettek, és a sok-sok nádból akkora tábortüzet raktak, hogy egész éjjel ott maradtak. S most, hogy ismét be lehetett látni az udvarokba, meg is hívták egymást vendégségbe.

A nádborítás azóta sem került vissza a kerítésekre, viszont a faluban a kapukészítő mester ismét munkát kapott, és soha többé nem kellett a domboldalra állítania a díszesen faragott kapukat.

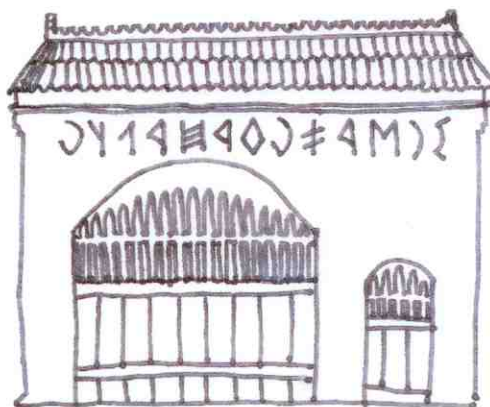
Mindannyian szeretnék olyan házban lakni, ahol tágas kapu nyílik a barátok számára, és erős kerítés veszi körül, ami az ellenséget kívül tartja. De ilyet elég nehéz építeni. Az emberi élet is ilyen: el kell döntenünk, hogy mi magunk kapuk akarunk-e lenni, amik a barátainkat hívják, vagy kerítések, amik az ellenséget kirekesztik.

Jézus az a tágas kapu számunkra, amely minden gyalgó embert hív és beenged, nem zár ki senkit. Ő azt mondja: befogadlak, mert

szerezlek, befogadlak, mert szeretsz engem. Mindannyian a barátainak tudhatjuk magunkat, akikért a legdrágábbat: az életét adta. Vállalta a szenvedést azért, hogy mi a bűneinktől megtisztulva léphessünk be a kapun, amely Isten színe elé vezet. Nyissunk mi is kaput a szívünkön, hogy megélhessük az ő szeretetét! Mert „*nincs senkiben nagyobb szeretet annál, mintha valaki életét adja barátaiért.*” (János evangéliuma 15, 13).

Erdélyben megcsodálhatunk olyan székely kapukat is, melyeket a rovásírás betűi díszítenek. E havi rejtvényünk megfejtéséhez nézzetek utána az ősi magyar írás, a rovásírás ábécéjének!

1. feladat: A kapura Jézus egy mondatát írtam fel rovásírással. Olvassátok el jobbról balra haladva!

2. feladat: Keressétek meg ezt a mondatot János evangéliumának 10. fejezetében! Írjátok le, hogyan folytatódik?

3. feladat: Magyarázzátok meg ennek az igének a jelentését!

Plusz feladat: Ha van kedvetek, írjátok le egy számotokra kedves bibliai igét rovásírással!

Megfejtésként az igeverset és annak magyarázatát küldjétek be!

A helyes megfejtést beküldők pontokat gyűtenek, és félévente kapnak komolyabb és értékesebb jutalmat júniusban, illetve decemberben. Erre egyrészt azért van szükség, mert egyre többen küldték be megfejtéseiteket, és ezáltal a kitartható és a rendszeres részvételt is honorálni tudjuk. Másrészt, mivel gyülekezeti hittanoscsoport is küld be megfejtéseket, őket nem egyénileg, hanem csoportosan szeretnénk megjutalmazni. A jutalom értéke a fél év alatt gyűjtött pontok számától függ.

Beküldési határidő: 2010. április 30.

Cím: Dunántúli Harangszó Szerkesztősége

9001 Győr Pf.: 1639

Várjuk megfejtéseiteket, jó fejtörést kívánva!

Kata néni

DUNÁNTÚLI HARANGSZÓ

Nyereményszelvény 2010. április

Név, életkor:.....

Lakcím:.....

A megfejtést külön lapra írjátok le! .....

Tubán József (ev. lelkész, Csorna)

ÍME, AZ EMBER

(Jn 19,1–7)

Megtépázva, kigúnyolva, megkorbácsolva, kiszolgáltatva a katonáknak meg a tömeg gyűlölködésének; így áll a názáreti Jézus a helytartó palotájának erkélyén.

Íme, az ember, akinek ugyan csak egy töviskorona jutott, mégis ő a király, aki a kezében tart mindent. Résztvevően közömbösséggel, maró gúnnyal talán egy tiszt bíbor köpenyét húzták rá a római zsoldosok, és tövisből készült koronát nyomtak a fejébe. Ütötték, verték, köpdösték, és közben hahotázva hajtottak térdet előtte, hogy magasba lendített jobb karjukkal köszöntsék: üdvöz légy, zsidók királya! Pilátus rendelkezett vele, ide-oda vitette. A főpapok és a zsidók üvöltve követelték a halálát, ha nem lettek volna ott a katonák, alighanem meg is lincseltek volna. Nincs ennél reménytelenebb, vesztesebb helyzet a világon.

Nagypéntek sötéttségében azonban feldereng az örömhír: ez a kigúnyolt, kiszolgáltatott, valóban szinte élettelen, akarat nélküli tárggyá lefokozott Jézus igazán király. Ő, a szenvedő Úr az események valódi irányítója. Pilátus nevét nem is ismernénk, ha történetesen nem ő lett volna azokban az években Júdea helytartója. Ő, aki hatalma tudatában rendelkezik, egy valódi király hatalmának fényét pillanthatta meg azon a reggelen. És ennek a királynak a fénye nem olyan, mint bármelyik evilági hatalomé. Azok gyorsan kihunynak, elenyésznek. Krisztus dicsősége viszont ragyog azóta is, túl minden kereszthordozáson és nagypénteki sötétsegen. Világunk,

hazánk, közösségeink, egyházunk, egyéni életünk sok-sok sötéttségében is ő az egyetlen fény. Krisztus hatalma az egyetlen szilárd és maradandó hatalom.

Íme, az ember, aki ártatlan, mégis bűnösökkel vállal közösséget. Pilátus nem látott benne semmi bűnt. Pedig ha jobban megnézte volna, minden bizonnyal látta volna rajta a saját bűneit. Mindazokat a bűnöket, amelyeket Jézus magára vett. Mindannyiunkét.

Amikor nagypéntek ünnepén elcsendesedve, talán megborzongva a kereszten függő, szenvedő vagy éppen már élettelen Krisztussal szembesülünk, akkor rá kell döbbernünk saját bűneinkre. Ő ugyanis azokért szenvedett. Ahogyan a próféta megjövendölte: a bűnösök közé sorolták. Jézus Krisztus nem erkölcsi nagyság, akit ártatlanul ítél halálra valamilyen embertelen hatalom: ő az egyetlen büntelen, aki valamennyiünk bűnének büntetését elhordozta. Annak minden következményével együtt. Azért, hogy iszonyodjunk a saját vétkeinktől, de azért is, hogy tőle kapott erővel új életben járjunk. Hiszen bűnösök, de megváltott bűnösök vagyunk.

Íme, az ember, akit a törvény szerint ítélnék halálra, de halálával megtöri a törvény átkát. Isten ígéje, a törvény a fejünkre olvassa valódi helyzetünket: képtelenek vagyunk Isten akarata szerint élni, ezért pedig ítélet és kárhozat vár ránk. A törvény kétségbeesésbe taszít. Nincsen reményeségünk. Egyedül a kívülről érkező segítség adhat nekünk megújulást és megmaradást.

A zsidók szerint Jézusnak azért kellett meghalnia, mert Isten Fiává tette magát. Az evangélium üzenete egészen más: azért kellett meghalnia, mert valóban ő az Isten Fia. Ő az, aki feloldja a mi reménytelenségünket. Amíg a zsidók a törvényben bíztak, csak önmagukra figyeltek. Kegyes módon igyekeztek bizonyítani Isten előtt. Krisztusban mindez megfordult: nem mi, a teljesítményünk, a kegyességünk, a cselekedeteink a fontosak, hanem az, hogy Krisztus mit tett értünk.

Íme, az ember! Már nem a názáreti Jézust látjuk ítélet alatt, hanem önmagunkat. Íme, itt vagyunk mi, gyökértelen és bizonytalan, önmagunk körül forgolódó, illúziókat tápláló, önjelölt emberi messiásoknak hozsannázó 21. századi emberek, akikért egy igazi királynak kellett meghalnia, hogy reményünk legyen az örökkévalóságra.

Szemléljük hát a mai napon félelemmel, de egyben reménységgel is szenvedő Urunkat, mert egyedül ő ajándékoz nekünk örök életet. Kísérjük el őt a helytartói palota erkélyéről a Golgotához, legyünk vele szenvedésében és halálában, ő pedig velünk lesz a mi kísértéseinkben, kétségeinkben, szenvedéseinkben, és elhozza számunkra a feltámadás ragyogó és örömteli üzenetét.

(Gondolatok a Magyar Rádió által 2010. április 2-án, nagypénteken a csornai evangélikus templomból közvetített istentisztelet igehirdetéséből.)

Feladó: DUNÁNTÚLI HÍRANGSZÓ

Szerkesztősége

Győr

Pf.: 1639

9 0 0 1

NYOMTATVÁNY